

MULLSJÖ RUNT - 22 km

www.skaraborgsleder.se

Rev 22 september, 2020

Välkommen på en härligt omväxlande natur- och kulturupplevelse i trakten kring Mullsjö. Den lättvandrade leden låter besökaren uppleva ett tvärsnitt av ortens historia från mäktiga istidslämnningar och Mullsjös tidiga historia till modern tid i lagom stora portioner. Leden passar utmärkt som halv- eller en lugnare hel-dagstur.

LEDEN

Lämpliga startpunkter är Hotel Mullsjö respektive MSOK-stugan som båda har parkering för besökare. Mullsjö Runt följer bra stigar och lågtrafikerade enkla vägar genom ett lättvandrat landskap med några få kortare stigningar. Bekväma skor rekommenderas. Leden markeras dels med skyltar och dels med svartvita rektanglar eller markeringar målade på träd. Se bilden nedan. Var medveten om att leden ibland korsas av eller delar sträckor med andra leder.

För närvarande finns tre rastplatser i anslutning till leden. Dessa och andra typer av service som dricksvatten m m markeras med bokstäver i kartan, medan sevärdheter markeras med siffror.

ISTIDENS SPÅR

Landskapet kring Mullsjö bär många imponerande spår efter den senaste istiden. De 1,5-2 km tjocka ismassorna bröt loss en oerhörd mängd sten från berggrunden och malde ned den till grus och sand som sedan blev byggmate-

rial för det nya landskapet. Det landskap vi ser idag formades i stort i kanten av glaciären där väldiga mängder vatten och sediment spolades ut. Det skedde för ca 13.000 år sedan när ismassorna drog sig tillbaks. Den som har vandrat i olika delar av landet vet att det kan se ganska olika ut. Här är landskapet mjukt böljande och lätt att vandra i eftersom leden inte passerar någon stenig morän.

På Mullsjö Runt kommer du att se såväl små som mäktiga sand- och grusåsar. Gyljerydsmon är en platå som består av mycket stora sk glacialfluviala sedimentavlagringar. Här finns även spår av deltan och isälvsrännor som skär djupare ned i platån. Trollsjön är ett bra exempel på en dödisgrop. En sådan skapas när ett enormt isblock bryter sig loss från en glaciär, spolas över med sand och grus och sedan får smälta ned. Kvar blir en stor grop som sedan bildar en sjö.

NATUREN

Den klart dominerande naturtypen är tallskog. Det är en konsekvens av den magra sandjord som finns i området. Å andra sidan är den glesa, ljusa och luftiga tallskogen en ganska trevlig miljö för strövtåg. Längs Stråken vid Gyljerydsmon finns ett unikt stort område med gammal tall, vilket även bidrar till en speciell flora och fauna. Ca 300 år gamla tallar är ganska sällsynta numera.

Vy från Stråkensbro (LG)

Enstaka lövskogspartier bryter av mot tallskogen och ger en trevlig omväxling. Mullsjöbäcken följer en djupare ravin med ett stort inslag av klippor. Ravinen ger en skyddad miljö och hög luftfuktighet. I ån fanns tidigare ett naturligt bestånd med öring. Projektet "Låt öringen leka" syftar till att skapa en så ren vattenmiljö att man kan locka tillbaks öringen.

Leden passerar sjöarna Mullsjön, Stråken och Trollsjön. Det finns ett flertal anlagda eller naturliga badplatser utmed leden och du får fiska i Mullsjön och Stråken med fiskekort.

Det finns även inslag av mossar och sumpskogar där man förr i tiden bröt torv. På Storemosse växer bl a hjortron.

VI REKOMMENDERAR ÄVEN

- Blå Spåret, 6 km
- Kulturland Gyljeryd, 6 km
- Eriksgatuleden, 7 km (14 km retur)
- Ryforsleden, 7 km
- Knipesjöleden, 9 km
- Röda Spåret, 9 km
- Stråkenleden, 10 km
- Södra Vätterleden, Hotel Mullsjö-Bottnaryd, 28 km
- Västra Vätterleden, Fagerhult-Hotel Mullsjö, 31 km

LEDBESKRIVNING

1. **Hotel Mullsjö** är en naturlig utgångspunkt för Mullsjö Runt. Här strålar ett flertal leder samman. Hotellet är en viktig symbol för Mullsjös utveckling. Stinsen Hjalmar Fagerström insåg ortens unika förutsättningar för rekreation och startade år 1936 Friluftsförbundets Mullsjöavdelning. Han samlade in pengar och år 1939 byggdes den första stugan. Man fick dock ganska omgående expandera för att möta den stora efterfrågan på rum. Se även A under Service.

2. **Storemosse** står med sin glesare tallskog i vacker kontrast till det omgivande landskapet. Här växer bl a hjortron och skvatram. Den del av mossen leden passerar är klassad som sumpskog. Fram till 1950-talet bröts torv på mossen. Man lade ut räls och transporterade torven i vagnar. Torv användes främst som strössel i ladugårdar. Spår av den relativt småskaliga verksamheten kan fortfarande ses i form av utdikning och ett spel som användes för att dra den tunga lasten.

3. **Svartebäcken** passeras av leden strax innan grusvägen vid Nordkärret. Namnet kommer av att vattnet i bäcken har så hög järnhalt att tvätten fick små svarta rostprickar.

4. Vid Havstenshult/MSOK-stugan reser sig **en mäktig ås** drygt 300 m ö h. Åsen är en vattendelare där vattnet på västra och södra sidan rinner via Tidan och Vätern till Kattegatt, medan vattnet på övriga sidor rinner till Vättern och vidare ut i Östersjön.

Vid **MSOK-stugan** finns en större rastplats där du bl a kan grilla. Se även E under Service.

5. Där leden når grusvägen ligger torpet **Ekeled**, ibland benämnt som Fåragömman. Torpet är från slutet av 1700-talet och låg under Gunnarsbo. Den troligen första bosättaren var soldaten Johannes Bosett som år 1797 fick pension pga "slappa senor" och förmodas ha flyttat in strax därefter.

6. Leden går över en äng och passerar **Västra och Stora Kvarnbäcksdammen**. Damarna är relativt nya och fungerar som infiltrationsdammar för att rena dagvatten. Damarna är en del av ett projekt vars mål är att nå en vattenkvalitet som gör det möjligt för öring att åter leka i Mullsjöbäcken.

Efter ett vackert tallskogsområde med grusåsar når leden en stigdelning. En kort avstickare går till en **rastplats** på udden strax väster om **Helsikekärr**. Platsen ligger fint vid Stråken. Se även F under Service.

7. Leden passerar båthamnen och når **Mullsjöbäcken**. Ån rinner ned till Stråken genom en djup isälvsfåra från istiden. Här träffar du på de nedersta av **ca 100 fiskdammar** som grävdes ut för hand i början av 1900-talet. I damarna odlades bl a bäckröding, regnbåge och öring. S k ögonpunktad rom hämtades från Danmark. Det var rom som mognat så man kunde se fiskynglens ögon inuti äggen. Sådan rom är relativt enkel att transportera och klarar sig bra om den hålls fuktig. Vid damarna fanns ett kläckhus för rommen. Fischen transporterades sedan levande med tåg till NK i Stockholm. En person fick följa med på resan för att hålla vattnet syresatt. Verksamheten startades ca år 1909 av dr Johan Larsson och drevs fram till år 1937.

8. Järnvägsbron vid **Stråkensbro** stod klar år 1862. Här finns även en gångbro. Det berättas att de barn som förr bodde på västra sidan av sjön använde spången vid Stråkensbro på sin väg till skolan vid Nykyrka. Här fanns troligen en spång ganska tidigt då torpet strax sydväst om bron är från 1790-talet och heter Spångerna. På östra sidan om Stråken, ca 150 m söder om bron, fanns ett stickspår där vagnar med sågat virke från Ryfors samt timmer fick vinschas upp till stambanan på grund av banvallens lutning.

9. Leden korsar **Gyljerydsmon**, en imponerande platåliknande isälvsavlagring. Från Stråkensbro och söderut mot campingen finns ett till sin areal unikt område med ca 300 år gammal tallskog. Efter en nedförslut når du den oerhört vackra **Trollsjön**. Den ca 10 m djupa sjön är en dödisgrop och har enbart underjordiska till- och frånflöden. I sjön finns bl a gräskarp som betar av vegetationen, vilket förhindrar att sjön växer igen. Vid Trollsjön finns en **rastplats** som är väl värd ett besök oavsett årstid. Se även G under Service.

10. Två avstickare: Norrut finns en **offerkälla** och söderut vid Nybro finns en av Sveriges största **hålvägar**, ca 7 m djup.

11. Mellan gångtunnlarna vid **Motell VIP Mullsjö/Shell (I)** finns en ca 400 m lång avstickare till **Mullsjö Camping (H)**. Fortsätter du västerut i ytterligare 600 m på gång- och cykelvägen över Stråken når du **naturreseptat Ryfors Gammelskog** där barrskogen har varit orörd sedan tidigt 1700-tal.

SERVICE

- A. **Hotel Mullsjö**, tel 0392-494 00 (restaurang och logi, parkering finns på framsidan, dricksvatten är tillgängligt i en kran på hotellets baksida och vid Mullsjön strax norr om hotellet finns badplats och WC).
- B. **Mullsjö centrum**: Trafikupplysning, tel 0771-44 43 33 (buss- och tågförbindelse), Turistbyrå, tel 0392-140 00.
- C. **Björkhaga Hotell**, tel 0392-120 50 (restaurang, logi).
- D. **Marston Hill**, tel 070-336 60 37, www.marstonhill.com (Havstenshultsliden 12, boende med självhushåll).
- E. **MSOK-stugan** (parkering vid infarten, rastplats med bordsgrupper och grillplats på östra sidan av huset och TC strax norr om huset).
- F. **Helsikekärr** (enkel rastplats, TC).
- G. **Trollsjön** (rastplats med bordsgrupp).
- H. **Mullsjö Camping**, tel 0392-120 25 (camping, stugor, butik och badplats).
- I. **Motell VIP Mullsjö**, tel 0392-120 30 (restaurang, rum och butik).

VIKTIGA TELEFONNUMMER

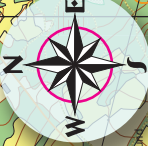
- ♦ **Mullsjö kommun**, tel 0392-140 00
- ♦ **Nummerupplysningen**, tel 118 118
- ♦ **Nödsituation**, tel 112
- ♦ **Vårdcentral**, tel 010-242 47 00

Rastplats Helseikerr (GL)

Rastplats MSOK-stugan (LG)

Start

Gångstig
till centrum
(1,9 km)

Start

Rastplats Trollsjön (GL)

Lokala
Naturvårds
satsningen

SERVICE

- A** Hotel Mullsjö **P**
- B** Mullsjö centrum
- C** Björkhaga Hotell
- D** Marston Hill
- E** MSOK-Stugan
- F** Helseikerr
- G** Trollsjön
- H** Mullsjö Camping
- I** Motell VIP Mullsjö

SYMBOLER

- Logi
- Badplats
- Busshållplats
- Campingplats
- Dricksvatten
- Järnvägsstation
- Livsmedel
- Logi
- Matservering
- Parkering
- Rastplats
- Torklosett
- Turistbyrå
- WC
- Vattenklosett

Skala 1:25.000

Trycksak producerad av Mullsjö kommun
Foton: Glenn Larsson (GL), Lars Grehn (LG)